

FESTA MAJOR

SABADELL
2018

DEL 7 AL 10
DE SETEMBRE

PREGÓ DE FESTA MAJOR

Bon vespre, Sabadell!

Moltíssimes gràcies per haver vingut, per ser aquí, de peu dret, una mica entatxonats... moltíssimes gràcies per fer-me companyia. També dono les gràcies a l'Ajuntament per haver pensat en mi, és clar, però, desenganyem-nos: jo soc de la vostra banda, de baix, dels que som més, de la terregada, de les classes treballadores, dels que no tenim el pedigrí de les famílies 'conegudes', i a més a més, soc tallareta, soc de la Creu Alta. És per això que el gran, gran honor que sento de ser aquí i fer el pregó de Festa Major de la meva ciutat no pot ser només meu.

Ara, aquí dalt, vosaltres només em veieu a mi, però jo no he pujat a aquest balcó sola. Amb mi venen la Remei, la Manolita, la Rosita, la Manela i la Dolores. Jo soc feta d'elles. De les heroïnes amb espadnyes que també us van criar a vosaltres: les treballadores del tèxtil, l'aclaparadora i silenciada majoria que va omplir les fàbriques i va aixecar la nostra Manchester catalana. Les meves venien de Castellterçol i de Múrcia; les vostres potser van venir d'Andalusia, d'Extremadura, de Galícia, de Castella... totes igualment heroïnes. Perquè sí: això també va ser cosa de les dones, per no dir de les nenes.

La seva extraordinària energia va moure els telers, la família i la ciutat. Tot alhora, tot endavant i a toc de *pito*. Un dia seu podia tenir ben bé aquest ritme: llevar-se a quarts de cinc del dematí, arreglar l'esmorzar i el dinar de l'home i la canalla, sortir de casa negra nit encara, fer el camí a quatre de fondo, ser puntual a la fàbrica, treballar de canoneres, nuadores, ordidores, teixidores, passadores, cosidores de peces... –ah, que no us aixequin la camisa amb l'etiqueta 'feines de dones', només era una excusa per rebaixa'ls-hi la categoria i el sou-. Continuem. Plegar de la fàbrica, entrar amb una esgarrapada a plaça per comprar la vianda cuïta de l'endemà, allargar l'esquifida setmanada repassant peces al quarto de davant, o fent horettes a la quadra d'un veí, o despatxant a la tenda del cantó, o a ca la pentinadora rentant caps... I tornar a casa traient el fetge per la boca perquè ja torna a ser hora d'arreglar la manduca per sopar. I així, sis dies a la setmana. O ben mirat, set, quan és el diumenge l'únic dia que et queda per fer dissabte.

I tota aquesta lluita que van fer sense descans també la van fer sense copets a l'esquena, sense càrrecs, sense medalles, sense prestigi social, sense HONOR. Doncs ja n'hi ha prou d'aquest color.

Des d'aquí reclamo a les autoritats un espai de memòria a la ciutat que doni veu i posi cara a les treballadores del tèxtil, que les documenti, que les valori, que les dignifiqui, que els doni el lloc a la història en majúscules que es mereixen i que vergonyosament encara no tenen. Perquè no ens podem

permetre oblidar-les, no podem. Potser pot servir per empènyer aquesta petició l'aplaudiment que m'agradaria que dedicuéssim plegats a les nostres heroïnes amb espartdenyes.

He començat pel passat perquè és el passat el que a mi m'ha reconnectat amb Sabadell. Sense la recerca històrica que inesperadament em va regalar l'aventura d'escriure una novel·la –per als qui no la tingueu, es titula *Argelagues* i les llibreries de la ciutat estaran encantades de servir-vos-la–, doncs sense aquesta investigació jo no hauria demanat mai el que acabo de demanar a les autoritats: no n'era conscient, d'aquest buit, del seu abast, mai m'havien explicat la importància d'aquestes dones, jo també les tenia per persones només normals i corrents. I no.

Sense l'estudi de la nostra història, jo tampoc m'hauria pogut emocionar de trobar tantes proves de solidaritat i consciència obrera a Sabadell, ni tants entusiastes dels corrents de lliurepensament i d'innovació cultural que brollaven a Europa, com l'esperantisme, l'esperitisme, el naturisme..., ni hauria conegut tampoc el nostre magnífic repatani Marian Burguès, ni hauria sabut mai la gesta d'herois quotidians com el senyor Grau, que va córrer a posar un altaveu al balcó de la seva botiga de ràdios perquè tothom que passés pel seu tram de Rambla pogués sentir com es proclamava la República. I sense totes aquelles hores entre papers i llibres, tampoc m'hauria pogut embadalir amb les fotografies de quan aquesta ciutat era bonica i tenia l'aire d'un París. I això sí que va ser una autèntic xoc, ho heu d'entendre.

Néixer a Sabadell l'any 1975 volia dir que quan començaves a tenir ús de raó ja no en quedava ni rastre, de la Manchester catalana, ni una engruna de l'antiga esplendor industrial, arquitectònica i vital. Tot s'anava escrostonant cada dia un tros més, tot anava quedant colgat de suspensions de pagaments –bé, aleshores se'n deia de *pagos*–, tot colgat de formigó i places dures. I és clar, fer els vint-i-cinc l'any 2000, en aquells anys de gestió de ciutat de tan infausta memòria que aleshores començaven... què us he de dir?

Sí, ens l'han atacada molt, l'autoestima sabadellenca, molt. Encara avui, venint, he vist el meravellós Euterpe convertit en un horripilant i agressiu triangle esmolat que m'ha fet abaixar el cap instintivament per por de fer-m'hi un trauc.

Però malgrat tots els atacs, no, no se n'han sortit. Els saballuts som resistents, imaginatius, tossuts i potser no tenim padrins, però tenim el millor català que es parla a totes les terres catalanes que es fan i es desfan: el de la dicció més perfecta, l'accent més cristal·lí, el dringar més prodigiós.

Potser a vosaltres també us passa: jo els reconec, els sabadellencs. Només que pronunciïn una frase, ja els detecto. I llavors busco l'orella de qui sigui que tingui al costat, sense comprovar si necessita la informació que li estic a punt de revelar, i li xiuxiuejo: pst! Sí, sí, segur, és de Sabadell..., parla perfecte! Ja us podeu imaginar que gaire popular no és, aquesta valoració, quan la faig entre orgullosos empordanesos, vigatans, granollerins o, ehem, terrassencs..., però les veritats s'han de dir, per més que coquin.

Mireu, sinó, el panorama teatral i periodístic: començo pels col·legues de professió. Laura Rosel, Roger Escapa, Ricard Ustrell, Xavi Bundó... tanqueu els ulls i imagineu-vos les seves veus. Sí, sí, segur, són de Sabadell... parlen perfecte! I ara anem al teatre: Rosa Renom, Ramon Madaula, Mercè Martínez, Jordi Boixaderas... què? No ho noteu? És indubtable, són de Sabadell!

Mentre els sento, penso si no és a través de l'accent i de les paraules que les millors virtuts de Sabadell han pogut viatjar fins avui. M'agradaria pensar que la creativitat, el bon gust, el pensament crític i l'humanisme que vaig trobar en els llibres i que em van fer sentir una admiració profunda per la meva ciutat es manifesten cada cop que enraonem. Que cada cop que, amb una pronúncia d'impecables vocals neutres, d'eles dobles i d'esses sonores donem pel seguit, acusem algú de canteula o de xaix, esblanem les sabates, fem un vermut de xips i petador o expliquem una història fil per randa en realitat estem enviant un missatge xifrat al món. Li diem: sí, ho sentiu bé, soc de Sabadell, i com ser de la capital del Vallès no hi ha res.

Que comenci la Festa Major i que tingueu uns dies esplèndids!

Ha estat tot un honor!

Moltes gràcies, sabadellenques i sabadellencs!

Gemma Ruiz Palà

Sabadell, 7 de setembre del 2018